КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ
ЗА ШКОЛСКУ 2026/2027. ГОДИНУ

ИСХОДИ УЧЕЊА

Исходи учења су функционална знања која показују шта ће ученик бити у стању да учини, предузме, изведе, обави захваљујући знањима, ставовима и вештинама које је градио и развијао током једне године учења конкретног предмета.

Исходи учења омогућавају:

бољу конкретизацију активности ученика и наставника током процеса учења и поучавања, боље праћење процеса учења и поучавања, објективније вредновање постигнућа ученика, лакши избор наставних стратегија, метода и поступака, чиме се олакшава дидактичко-методичко креирање процеса поучавања и учења, интердисциплинарни приступ планирању ради остваривања међупредметних компетенција и рационализације времена.

Исходи су комплексни и дељиви – могу да се развију у низ ситнијих исхода.

ОДНОС ИСХОДА, КОМПЕТЕНЦИЈА И СТАНДАРДА

Исходи: очекивани резултати учења, темељи развоја компетенција

Компетенције: активна примена наученог

Стандарди: мера остварености исхода, развијености компетенција

Остварени исходи током процеса учења, ма колико дуго он трајао (час, дан, недеља, тема, разред, циклус, ниво), воде развијању компетенција.

Развијене компетенције омогућавају појединцу да активно и ефикасно делује у новим, непознатим ситуацијама, односно да решава проблеме.

У току школске године, ученик се из обавезног предмета оцењује бројчаном оценом на скали од 1 (недовољан) до 5 (одличан).

СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ

Ученици се оцењују на три начина:

1) писмено изражавање

2) усмено изражавање

3) ангажовањем и односом према раду на настави (активност на часу, израда домаћих задатака, ангажовање у пројектима, рад у пару, тимски рад, сарадња у групи, припремљеност за час, уредност...)

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 1, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености исхода, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 2, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености прилагођених циљева и исхода, који су дефинисани у персонализованом плану наставе и учења, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.
Ученику који стиче образовање и васпитање по индивидуалном образовном плану, а не остварује планиране циљеве и исходе, ревидира се индивидуални образовни план.

Ученик са изузетним способностима који стиче образовање и васпитање на прилагођен и обогаћен начин, применом индивидуалног образовног плана ИОП 3, оцењује се на основу праћења остваривања прописаних исхода и стандарда постигнућа и ангажовања.

1. ПИСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ

Када су у питању **писмене провере знања** скала која изражава однос између процента тачних одговора и одговарајуће оцене је следећа:

ОЦЕНА		**ОБРАЗОВНИ НИВО**	
одличан(5)	**од 89%-до 100%**	**Напредни ниво**	**примена**
врло добар(4)	**од 71%-до 89%**	**Средњи ниво**	**разумевање**
добар (3)	**од 51%-70%**	**Средњи ниво**	**репродукција**
довољан (2)	**од 31%-50%**	**Основни ниво**	**препознавање**
недовољан (1)	**до 30%**		

Шта се оцењује на писменим и домаћим задацима (састав, есеј, прича, песма и остали облици писаног изражавања)

РУКОПИС:

- колико је читак и правилан
- да ли ученица/ученик правилно користи писма (ћирилицу и латиницу)
- да ли ученица/ученик правилно користи писана и штампана слова

УРЕДНОСТ (ЕСТЕТСКИ ИЗГЛЕД ЗАДАТКА):

- да ли ученица/ученик прецртава

- да ли ученица/ученик умеће речи
- да ли ученица/ученик премешта реченице

ФОРМА:

- да ли ученица/ученик уме да обликује нове мисаоне целине (пасусе)
- да ли су нове мисаоне целине међусобно складно повезане

САДРЖАЈ:

- у којој мери написано одговара тзв. тежишту теме
- колико је написани садржај богат/оскудан
- да ли је композиција складна (увод, разрада, закључак)
- да ли у раду постоје материјалне грешке

ПРАВОПИС:

- писање великог и малог слова
- састављено и растављено писање
- интерпункција
- правописна правила у вези са граматичким темама

СТИЛИЗАЦИЈА:

- да ли у раду има понављања
- да ли у раду постоје жаргонизми и варваризми
- богат/оскудан речник
- да ли су реченице правилне и добро формулисане
- да ли има личног печата и стила

2. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ

Оцена на **усменом одговарању** се формира на основу ученичког одговора.

Оцена одличан (5) – ученик савладава градиво из граматике, влада претходно прећеним градивом и примењује научено. Такође, познаје и примењује граматичка и правописна правила, активно учествује на часу током часова анализе текста, самостално изводи закључке. Ученик течно чита и негује читалачке навике. Показује иницијативу током наставе, понаша се другарски, помаже другим ученицима и пријатељски се односи према другарима, редовно израђује домаће задатке и показује иницијативу и креативност у

решавању задатака. Успешно решава питања из теорије књижевности и тумачења књижевног дела. Може успешно да ради у различитим групама и врстама задатака.

Оцена врло добар (4) - ученик је способан да функционално усвоји појмове, анализира, класификује, повезује, примени те изведе закључак. Разуме односе, схвата повезаност градива. Сналази се у различитим облицима рада.

Оцена добар (3) – ученик разуме појмове и чињенице, успоставља везе, може самостално да објасни и наведе књижевнотеоријске и граматичке појмове и термине. Задатке обавља делимично. Самостално решава задатке основног нивоа.

Оцена довољан (2) – ученик влада основним појмовима може уз помоћ наставника да објасни њихове везе и значај, уз наставникову подршку је активан на часовима.

Оцена недовољан (1) – ученик нема основно познавање појмова, нити показује жељу да напредује. Домаће задатке не израђује на време и није активан на часу.

3. АНГАЖОВАЊЕ И ОДНОС ПРЕМА РАДУ

(активност на часу, израда домаћих задатака, ангажовање у пројектима, рад у пару,тимски рад, сарадња у групи, припремљеност за час, уредност...)

Ангажовање и однос према раду на настави (активност на часу, израда домаћих задатака, ангажовање у пројектима, рад у пару,тимски рад, сарадња у групи, припремљеност за час, уредност...)				
-Ученик је посебно мотивисан, креативан, одговоран у раду, поштује друге, редован у извршавању обавеза;	-мотивисан је и редовно извршава задатке; -решава проблеме	-у подели задатака групе потребна помоћ наставника; -за рад потребна помоћ,постицај и усмеравање;	-ради на нивоу присећања; -у групи почиње да ради на интервенцију наставника;	незаинтересован за рад, омета друге; -потстицање и помоћ га не мотивишу на рада;

-даје креативне примедбе и предлоге; - поштује правила рада; -у презентовању је јасан, тачан и уме да искаже суштину; -уочава битно и разликује га од небитног; -зна добро да организује и води рад у групи; -има високо развијено критичко мишљење.	користећи научне садржаје, -поштује правила рада -подржава рад групе и потстиче их на рад; -поуздан, марљив и одговоран; -презентује тачне податке.	-спор и непрецизан у презентацији; -теже исказује своје мишљење; -није самосталан, прати друге; -научено градиво примењује погрешно; -делимучно поштије правила рада.	-задатак не завршава и има грешака; -површан у раду и поштовању правила; -углавном је пасиван у групи.	-не поштује правила понашања у групи; -тражи пуну пажњу и индивидуалан приступ.

Презентација/Презентовање рада

Презентација (електронска форма, плакат, паноа...)
Презентација је добро видљива и јасна
Количина текста у презентацији се уклапа у стандарде добре презентације
Одабир слика и графикона је у складу са презентацијом
Дизајн
Мултимедијалност
Интерактивност

ПРЕЗЕНТОВАЊЕ		
САДРЖАЈ -Обухваћени су сви важни делови садржаја -След излагања је логичан	НАЧИН ИЗЛАГАЊА Изражавање је а)довољно јасно б)правилно в)јасно	РЕАКЦИЈА СЛУШАЛАЦА -Слушаоци са пажњом прате презентацију

		-Укључују се питањима и коментарима

Начини праћења напредовања ученика током године

Усмено излагање	+ -
Активност на часу	+ -
Практичан рад	+ -
Домаћи задатак	+ -
Тест (15. мин провера)	+ -
Презентација	+ -
Графички рад	+ -
Сара дња у тиму	+ -
Комуникација у тиму	+ -
Показивање иницијативе	+ -
Заинтересованост	+ -

(**+,-** начини који се користе у раду)

Наставник у току целе школске године прикупља и бележи податке о постигнућима ученика, процесу учења, напредовању и развоју ученика током године кроз актгивносгти у дневнику.

Према симболима из дневника, знак + би био еквивалент зеленом смајлију, знак – црвеном, док би жути смајли био једнак знаковима + - . За извођење оцене на крају класификационог периода користиће се следећи критеријум:

+++++ = (5) (само зелени смајли – небитан број)
++++- = (4) (занемарљив број црвених смајлија)
+++-- = (3) (у већој мери зелени смајли)
++--- = (2) (има зелених смајлија, мало више жутих и црвених)

+---- = (1) (у највећој мери црвени смајли)

Извођење оцене на основу „смајлића“ није на основу броја „смајлића“ (број може бити и већи и мањи од 5).